

A Brassói Ujlap előfizetési ára:

egész évre . . . . . K 12.—
 félévre . . . . . „ 6.—
 negyedévre . . . . . „ 3.—
 egy óra . . . . . „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

BRASSÓI UJLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünne-
 napok kivételével mindennap
 :-: délután 6 órakor. :-: :-

Hirdetéseket felvesz a kiadó
 hivatal, Kapu-utca 50. szám.
 Hirdetések díjszabás szerint.

Szerkesztőség: K A P U - U T C A 50. SZ.
 TELEFON: 515.

Felelős szerkesztő: BUSZEK BÉLA.
 Szerkesztők: Matheovits Ferenc dr. és Pásztor Lajos.

Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDÁJA.
 Kiadóhivatal: Kapu-u. 50. — Telefon-szám: 515.

A magyar vér csatornája.

Valamikor Pekár Imre külön könyvben hívta föl a magyar közvéleményt egy fenyegető nagy veszedelmre, Magyarország depokrációjára, mely annyit jelentett, hogy mihamarabb elfogy az állatállományunk, vagy legalább is annyira csökken, hogy mint marhatenyésztő ország nem szerepelhetünk s így egy fontos kiviteli cikkünk megszűnik jövedelmi forrásként szerepelni s azt mással pótolni nem tudjuk. Pekár műve csakugyan fölrázta a gazdaközönséget s nemcsak gondolkodóba ejtette, de gyors intézkedésre is bírta.

Ma nem panaszkodhatunk a depokráció veszélye miatt, de sokkal nagyobb veszély fenyeget, mely ellen nem volt eddig védekezés: a depopuláció. Elfogy a nép, mint az egykori légátus. Ősmert emberkereskedelmünk virágzott, eladtuk Amerikának munkabíró fiatalságunkat s igen örültünk rajta, hogy kapós árucikk volt az. Pénz jött értük az országba, boldogok voltunk.

Nem lehet mondani, hogy ne lettek volna intők, kik a gazdálkodás végzettségére ne mutattak volna rá idejében. Amerikából visszatérte alkalmából leplezte le egy magyar író épen tíz év előtt a Cunard-Line angol hajóstársasággal kötött határidő üzletet 30.000 magyarral, a dolog nagy riadalmat keltett, de csak annyit értünk el vele, hogy a becikkelyezett törvényből kihagyták az eladott emberek számát s bevették . . . . a titkos egyezménybe.

Mikor aztán a német hajóstársaságok látták, hogy a magyar kivándorlással való üzérkedés nagyszerű jövedelmet hajt, az eddigi ellenségeskedés helyett összeállottak szövetségbe s létrejött az ugynevezett „Pool“, melynek nem hiába egyik értelme mocsár, mert úgy elnyelte embereinket, mint az ingovány szokta a beletévedőt. Ez a „Pool“ nem más, mint a nagyobb hajóstársaságok szövetsége magyar kivándorlók szállítására a nagyobb európai kikötőkből, tehát Hamburgból, Brémából, Rotterdemből, Antwerpenből, Liverpoolból, mikhez a múlt évben a legveszedelmesebb versenytársa járult az

először szabadalmazott magyar királyi emberkereskedelemnek, a Fiuméből rendszeresített Cunardvonali üzemnek: Trieszt, az Austro-Americana, melynek engedélyezésével a most már hirdetté vált Canadien Pacific is föllendült. Így hét csatornán folyt ki a magyar vér az országból.

Akik ezt az óriási vérvesztéséget egy évtized óta folyton fájlalták, eleget tiltakoztak ellene, de hiába! Az ország gazdasági romlása sem indította meg „intéző köreinket“, melyek csak azt látták a kivándorlásból, hogy sok pénz jön be ennek révén az országba s hogy a Felvidéken nagy a vagyonosodás, mert amely földek ezelőtt tíz évvel 50 forinton keltek el, ma 1000 koronáért váltatnak vissza.

Az amerikai kivándorlásnak tehát óriási áremelkedés a következménye. Egy sárospataki jogtanár-bankigazgató (azóta meghalt), midőn mondottuk neki, mily romboló hatású az amerikai kivándorlás hazánk közgazdasági fejlődésére, nevetve mondotta nekünk:

— Nekem jó, mert ami földet 50 forintért vásároltam meg a kivándorolni akaróktól, most ezer koronán adom vissza.

Igy fogták föl a „patres conscripti“ akkor a kivándorlás közgazdasági jelentőségét.

Azonban a sok vérvesztéséget egyszerre csak észrevette a közös hadügyi kormány is. Mikor a véradóra került a sor, kisült, hogy nincs, aki adózzék. Kezdték az okokat kutatni s megtalálták Amerikában a védkötelesek 30—40, némely vidékről 80 százalékát, amint a sok acélgárban és bányában targoncázza a vasat és a kőszén.

A hadügyminiszterium elszörnyedése alapján most már meghallják a vérző magyar mezőgazdaság panaszát is s így figyelmet kelt az OMGE akciója is, melynek ujonnan megalakult közgazdasági szakosztálya első sorban a kivándorlás kérdésével foglalkozott, mint legégetőbbel.

A magyar gazdák e nagy képvisellete mindenben hozzájárult az előadó, Buday Barna szerkesztő javaslatá-

hoz, mely a „Pool“-al kötött szerződés felbontását követeli s ha már meg kell lenni a kivándorlásnak, oly szerződések kötését, melyek a magyar államnak a hajóstársaságok székhelyén és vonalain is biztosítja az ellenőrzési jogot.

Elismerjük minden embernek azon jogát, hogy életét ott élje le, ahol létfeltételei kedvezőbben alakulnak. Ez adja meg a kivándorlás jogosultságát. Azonban hidegen és szívtelenül ott hagyni a szülőhazát (bármily mostoha legyen is az a körülmények folytán gyermekeihez!) midőn az a lét és nem lét között lebeg, az még sem járja. A nemzeti védelem parancsa az, hogy addig, amíg a véradónak az illető eleget nem tett, ne hagyassa el az országot.

A védkötelesek visszatartása oly elemi kötelesség az ország iránt, melylyel magunknak tartozunk. Ha a katonai szolgálaton átesett, menjen oda, ahol jobban megélhet, de katonát ne adjunk a világ semmiféle országának!

Küzdelem az alkotmányért.

A póttartalékosokat hazabocsátják.

Tegnapi számunkban közöltük a hadügyminiszter rendeletét, amelynek következtében a már egy évnél hosszabb idő óta fegyverben levő póttartalékosokat hazabocsátják. Egyelőre az 1910. év 1911-iki évfolyamot szabadságolják, de december közepén az 1912. évfolyambeliek is haza mehetnek. Egy évig talpig fegyverben lenni bizony nem kicsiny dolog, pláne mikor olyan sokszor nem tudták este, mire ébrednek reggel. Póttartalékosokról van szó, akiknek legnagyobb része hitvest és gyermeket hagyott otthon, talán némelyiket a legnagyobb szükségben, akik épp úgy nem tudták, mint a családfe, mit hoz a holnap. Most visszatérnek a családi tűzhelyhez azok, akiknek olyan kevés részük volt a jó sorsban. Bizony megérdemlik.

Ujból aktuális a külpolitika

a delegációk, miatt. Berchthold a külügyminiszterek szokásos expozéjában terjesztette elő egy évnek külpolitikai beszámolóját. A múlt eseményeit adta elő, anélkül hogy a Monarchiát ez évben ért sok baklővésről is

referált volna. Nem szívesen beszélünk a felsülésekről, ez a gyöngéje a külügyminiszternek is megvan. A sorok között azonban el kellett ismernie, hogy a Monarchia ebben az évben veszítette el a Balkánon eddigi vezető szerepét. Ez az év pedig az ő külügyminisztersége idejére esik. Szomoru beszámoló, s ezért talán okult is multon a külügyminiszter s nem követi magyar kollegáját, Tiszát, aki a multak tanulságaiból semmiképpen sem akar okulni.

Várjuk az ellenzék szereplését

a delegációban, mert hiszen a mostani kormány bűneinek elhallgatása valóban hihetetlen előnyt nyújtana Tiszáéknak. Abban a szellemben, amint a függetlenségi párt nagynevű vezérei, Apponyi, és Kossuth azt kontempláltak kétségtelenül szóvá kell tenni a többség erkölcsi és anyagi terén elkövetett delictumait.

Már csak azért sem szabad kisiklani hagyni Tiszáékat, mert igen könnyen úgy tűnne fel a bejelentett nagymosás elmáradása, mintha az ellenzék nem tartaná fontosnak e kérdések szellőztetését.

A hallgatás pedig igen sok esetben káros, sőt ebben az esetben egyenesen vétek volna.

Státusgyűlés.

Az erdélyi r. k. státus f. hó 20-án tartotta meg idei őszi közgyűlését.

Az érdeklődés, mellyel egyházunk ügyei iránt a papi és civil képviselők viseltettek, legjobban igazolja az, hogy megtelt zsufolásig a közgyűlési terem.

Délelőtt 9 órakor szent mise volt, melyet püspökünk celebrált az egyetemi templomban.

Pont 10 órakor nyitotta meg Jósika Samu, a státus világi elnöke, a gyűlést, melyre küldöttség hívta meg az egyházi elnököket, Majláth G. Károly gr. erdélyi püspököt. Pár perc mulva meg is jelent főpásztorunk, ki kitűnő színben van. Hatalmas, orkászertű tapssal és éljenzéssel fogadták.

Az elnöki emelvényre lépve, a szokásos üdvözlés után megtartotta megnyitóját. Beszédjében olyan kijelentéseket tett, melyekből minden státusi tag megismerhette főpásztorunk gondolkodását, nemes szívet és határozott egyházas jellemét.

Reflektált ama hirlapi támadásokra, melyek a magyar püspöki kar tagjait érintették. Határozottsággal visszautasít minden oly tendenciós beavatkozást, melyet avatatlanok azért tesznek, hogy evvel a mi beléletünk békéjét felbontsák, ellenszenvet keltsenek a hivekben főpásztoraink iránt. Őt — mondja a főpásztor — senki se sajnálja — mert nem sajnálatra méltó. Boldog és meglegedett, mert hiszen a hivek lelki vezetésében, munkájában, lelkiismereti tisztaságában megtalálja azt, amit keresett és keres.

Beszédje folyamán politikai hitvallást is tett. Azt a politikát követi, melyet bold. Zichy Nándor gr. követett és vallott. — De ugyanekkor soha sem bántott senkit politikai nézetéért, sőt papjait se befolyásolta e téren.

Püspökünk beszédje mély hatást tett a hallgatóságra és nem egyszer félbe kellett szakítani, mert a tetszésnyilvánítás nem engedte szóhoz juttatni a főpásztort.

A tárgysorozat folyamán több pontnál

történtek felszólalások, különösen a kepe ügyénél támadt hatalmas vita, melyben Zakariás János dr. brassói képviselő is résztvett.

Nagyobb vitát provokáltak a tanulmányi kérdések, a státustanárok követelése. A tárgyalások a státus méltóságához méltó mederben folytak.

Délben fél 2 órakor ebédet adott a főpásztor. Fél 4 órától folytak a szavazások, 4 órakor újból kezdték a tárgyalást és hirdették ki a választás eredményét, melyről lapunk holnapi számában referálunk.

A szászmagyarosi titok.

Eltűnt család.

(Saj. tud.) Egy szászmagyarosi házaspár nyomoznak a magyarországi rendőrhatalóságok.

Klein Péter szászmagyarosi cipészt és feleségét, Klein Péternét, szül. Franz Mártát. Ez a házaspár még 1912. januárjában eltűnt, úgy, hogy azóta semmi nyomuk. Tekintélyes vagyonuk is van Kleinéknak, mely egy szép kőházból és földbirtokból áll, mely azonban teljesen gondozatlanul van ez idő óta.

Minthogy alapos a gyanu, hogy a szerencsétlen házaspár bünténynek esett áldozatul, köröztetését rendelte el a hatóság.

Személyleírásuk: Klein Péter születési és illetőségi helye Szászmagyaros, született 1861-ben, vallása ág. ev., termete közép, arca kerek, szeme kék, szemöldöke szőke, orra és szája rendes, haja szürke, különös ismertető jele: bal lábával sántít.

Klein Péterné szül. Franz Márta születési és illetőségi helye Szászmagyaros, született 1863-ban. ág. ev. vallású, termete közép, szemöldöke és szeme barna, orra és szája rendes, haja barna.

A nyomozás minden irányban erélyesen folyik, mivel nem lehetetlen, hogy a házaspár gyilkosságnak esett áldozatul.

Ünnepi beszéd.

(Tartotta Comitupolo Abelina tanítónő a zárda Erzsébet-ünnepélyén.)

(Folyt. és vége.)

Megtanulta zengzetes magyar nyelvünket és történelmünket. S hogy még jobban megmutassa rokonszenvét, könyörületét, igaz szeretetét, megjelenik a szent haza földjén, miként a vigasztalás géniusza. Nemes szíve nem pihent addig, míg császári férje fején nem ragyogott alkotmányunk erőssége, a korona, mely a fölkenet király mellett Erzsébet homlokát is ékesíté. S a jóságos királyasszony vállára tett korona lett törhetetlen szeretetünk jegygyűrűje, hódolatunk záloga. S e kölcsönös szeretet meg nem ingott többé soha. Hogy hűség magyar népét mennyire szeretete, bizonyítja Andrásyhoz intézett következő szavai! „Lássa, ha a császár dolgai Olaszországban rosszul mennek, az nekem fáj, de ha Magyarországon mennek rosszul dolgai, az engem megöl.”

Mint velünk érző édesanyánk vett részt nemzeti gyászunkban, mikor Deák Ferencz, a haza bölcse meghalt. Az a köny, mely Deák sirjánál hullott, egymagában képes volt fátyolt borítani évszázados fájdalomainkra. Közénk hozta legnagyobb fájdalmát, midőn forrón szeretett fiát, nemzetünk legnagyobb reményét elragadta az iszonyatos halál. Ezt követte még sok tragédia.

Ezután élete valóságos Golgotha volt. Gödöllő erdeiben a virágok közt ezennel csak egy fekete ruhába öltözött bus királyi asszony jelent meg. Fekete volt a ruhája, fehér a lelke. Szívét erős fájdalom kínoztta. Olyan volt, mint egy lankadt virág. — A virágok összedugták kicsiny fejüket, sugtak-bugtak, nem tudták elképzelni, hogy lehet valaki viruló tavasszal, pompázó, illatos virágok közt szomoru?

De jóságos királynénk szíve továbbra is vérzett. Aki annyi, de annyi könyet felszáritott, annak könyét letörölni senki sem tudta, ott csillogott az örökre, szomoru, szép arcán. Az életnek örvendő, virágjait, árva elhagyottjait hön szerető királynénkből csak emlékeinek élő Mater Dolorosa lett. Gödöllőn sem marad soká, megy, megy, irt keres sebére. Uttalan utakon bolyongott távol az emberektől, messze tengereken, messze szigeteken, erdők vadonjában, zúgó vizeséseknél, csobogó csermelyeknél.

„Bujdosta a tengert, rengeteget, bércezt, Sebzett anyaszíve, óh egyre csak vérzett.”

Bánatában attól várt vigaszt, ami legjobban megfelelt lelkivilágának, a természet-től. Költő ideáljával, Heinevel együtt kereste fel a rózsákat, s megkérdezte tőlük, miért oly sápadtak; zöld fűben miért állanak oly némán a kékszemű kis ibolyák? Oly szomorú, oly panaszos dalt a pacstírták miért dallanak? Miért árad illatos virágból felé e halotti szag? Miért sűt viruló ligetre hidegen a nap? S mint egy magányos, pusztasá sirdomb, a föld miért oly sivatag?

Vigasztalást, enyhülést nem talált sehol. És midőn fölért fájdalomával az élet hegyének ormára és széttekintett, — oly szomorú volt rá a teljes egyedüllét. Messze, lent a völgyben látta meggyászolt reményeit, tört ábrándjait.

Szenvedésben megdicsőült alakja még egyszer megjelent közöttünk a nemzet jubileumán, — de legnagyobb ünnepünket elborult arccal nézte végig, semmi sem volt képes őt többé felvidítani.

Aztán elutazott — messze és — nem is jött többé soha vissza.

* * *

A virágok lehajtva fejüket sirtak, sirattak a legjobb királynét. Az őszi szellő egy gyászbaborult nemzet kétségbeesett fájdalomáról zokogott. Legfényesebb csillagunk lehullt az égről.

Most ott nyugszik drága halottunk a bécsi sírboltban, de csak a teste szállt el, lelke itt maradt köztünk. Emléke élni fog, mig e földön egy magyar szív dobog.

Ezen emlék megülésére gyűltünk ma össze, hogy együttesen mondhassuk: Felsőges Asszonyunk, terjeszd ki védszárnyaidat a mennyből hű nemzetedre a jövőben is.

Von Bergmann & Co. Zetschen.

Steckenpferd liliomtejszappan

elérhetetlen hatású szepplők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerő levéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogériákban, illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintén páratlan hatású női kézápolásra a Bergmann „Manera” liliomkrémje, mely tubusokban 70 f.-ért mindenütt kapható.

NAPIHIREK

Istentiszteletek sorrendje. A róm. kath. plebánia templomban f. hó 23-án, Pünkösöd utáni XVIII. vasárnapon az istentisztelet sorrendje a következő: reggel 6, 7, 8, 9 és fél 12 órákor csendes szentmise, 10 órákor magyar szentbeszéd, mely után énekes szentmise. Délután 5 órákor keresztény tanítás, litánia, áldás. — A szentjános-utcai szentferencrendi templomban fél 9 órákor csendes szentmise. 10 órákor szentbeszéd, énekes szentmise. Délután 3 órákor litánia.

Személyi hir. Meisel József apát-plebános tegnap este a kolozsvári státusgyűlésről városunkba visszaérkezett.

Bíróság köréből. A m. kir. igazságügy-miniszter Csató László fogarasi kir. járásbíróját saját kérelmére törvényszéki bíró minőségben a brassói kir. törvényszékhez helyezte át.

Kongregánisták. Vasárnap délután 4 órákor gyűlést tartunk. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

Adományok. A róm. kath. jótékony egylet részére szivesek voltak adományozni a köv. cégek: Király Lajos 6 m. szövetet, 1 posztó blouzt, 1 posztó alsó szoknyát és 6 pár gyermekharisnyát. Karácsony Kiss és Tsa 1 méter bársonyt és 7 méter 65 cm. szövet maradékot. Scherg Vilmos és Tsa 8 méter posztószövetet. Nedoma I. 2 blouzt, 1 háziruhát, 3 fiuinget, 7 pár harisnyát, 4 pár keztyűt, 3 nyakkendőt és 1 fejkendőt. Száva és Donszky 21 méter barketot, 10 és fél m. szövetet. Az egylet vezetősége ez uton is hála köszönetét fejezi ki a szives adományokért.

Választmányi ülés. Az országos vörös kereszt egylet brassói választmánya, elnökének, Gróf Mikes Zsigmond főispán Ur Ó Méltóságának meghagyásából ezennel közhírré tétetik, hogy a már hivatkozott választmány ez évi rendes közgyűlése folyó hó 29 délután 3 órákor fog megtartani a vármegeház üléstermében (II em.), amely közgyűlésre az egylet igen tisztelt tagjai ezuton tisztelettel meghívotnak.

Összejövetel. A „Kossuth Lajos Asztaltársaság” F. hó 22-én (szombaton) este 8 órákor tartja rendes havi összejövetelét a Fehérbárány vendéglő I. em. külön helyiségében, melyre a tagokat ez uton is tisztelettel meghívja a Bizottság.

Ismeretterjesztő előadások. Az „Ismeretterjesztő Bizottság” által tervezett előadási sorozat első előadása f. hó 24-én, hétfőn d. u. 5 órákor fog a régi tanácsház nagytermében megtartatni, melyen dr. Laurentzi Vilmos áll. főreáliskolai tanár „Hogyan gondolkodik a ma ember” címen az újabb szociológiai irányokról értekezik. — Midőn a hétfőn meginduló előadási sorozatot újból a közönség meleg érdeklődésébe és szives pártfogásába ajánljuk, kötelességünknek ismerjük arra külön is figyelmeztetni, hogy az annak idején megváltott idényjegyek most is érvényesek.

A vörös kereszt egylet közgyűlése nem f. hó 24 lesz megtartva, mint azt lapunk tegnapi számában jeleztük, hanem 29-én.

Prohászka Szabadkán. Székesfehérvár nagynevű püspöke, Prohászka Ottokár dr., december hó első napjaiban Szabadkára megy, ahol néhány napon át konferenciákat fog tartani.

Kirándulás a Nagykőhavasra. Az Eke vasárnap, folyó hó 23-án kirándulást rendez a Nagykőhavasra. Indulás vasárnap reggel a sétatéri tramway-állomásról 6 óra 45 perckor. Az egyesület vendégeket is szivesen lát a kiránduláson.

Ellopott kerékpár. Schromm Mihály mechanikus, lakatos ma feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen lopás címen. Ugyanis Schrommhoz ezelőtt mintegy 3 héttel egy 100 korona értékű kerékpárt hoztak javítás végett, melyet ő az udvaron helyezett el. Most, hogy munkába akarta venni, vette észre, hogy azt valaki ellopta. A rendőrség a tettes kézrekerítésére a nyomozatot bevezette.

Árverés a máv. áruraktárban. Brassó állomás áruraktárában f. évi november hó 27-én reggel 9 órákor nyilvános árverés fog tartatni.

Árvíz-bélyegek. A magyar királyi posta-és távirda vezérigazgatóság közli, hogy a postai árvíz-bélyegek valamennyi fajtája már elkészült és november hó 20-ika óta Magyarország területén minden postahivatalnál és értékgyűjtőnél kapható. Ezeket a belföldre s a külföldre szóló küldemények bérmentésére is épp úgy fel lehet használni, mint a jelenleg forgalomban levő többi bélyeg.

Merénylet egy ügyvéd ellen. Dr. Kerekes József kecskeméti ügyvéd ellen szerdán délelőtt a kecskeméti kir. járásbírószóvján Kelő Pálné merényletet követett el. Maró folyadékkal leöntötte dr. Kerekest, amiért az ügyvéd munkadíját végrehajtásilag behajtotta Kelőnének, aki ügyfele volt. Kelő Pálné ugyanis évekkal ezelőtt megölte a férjét, esküdttörvényszék elé állították, az esküdtek azonban dr. Kerekes védelmére következtében felmentették.

Dramaeast a Mercur Mozgóban. Vasárnap nov. hó 23-án rendkívül érdekes és elsőrendű műsora lesz a Mercur Mozgónak. Szinre kerül három kiváló dráma, ugymint egy detektív dráma, egy cow-boy dráma és egy társadalmi dráma a kopenhágai „Nordisk” filmgyárból, ezenkívül még bemutatásra kerülnek az utolsó hetek legérdekesebb világeseeményei. Ezen kiváló műsor bemutatása teljes két órát vesz igénybe.

Máramarosban havazik. Máramaros szigetéről jelentik: Máramaros megye felső járásában ma nagy havazás állott be.

Egy román miniszter csikmegyei birtokvásárlása. A Pesti Napló f. évi szeptember 16-iki számában „Az erdélyi földvásárlók kulisszái mögöl” címen közlemény jelent meg, amely a román földművelésügyi miniszterium akciójáról beszélve azt állítja, hogy óriási területeket vett meg román pénzen a földművelésügyi miniszter és a birtokokat egyik csikmegyei telekkönyvben szinlegesen a maga nevére kebeleztette be. Később a szebeni oláh püspökség kezébe kerültek ezek a földek, amelyeket azután parcellákra osztva oláh parasztnak jutattak. Ezen közlemény folytán megtartott hivatalos vizsgálattal megállapították, hogy Csikvármegye területén levő ingatlanokban olyan változások, illetve tulajdonátváltások, mint aminők a Pesti Napló idézett közleményében említve vannak, egyáltalán nem történtek, tehát nevezett lapnak Csikvármegyére vonatkozó közleménye teljesen valótlan.

Apolló-Bioszkop péntek és szombat, november 21 és 22-én. Műsor: Eclair Journal, aktualitások. — A kis ügyvéd, humoros. — Polidor féltékeny, humoros. — „Az aranykereszti.” Társadalmi dráma 2 felvonásban. — „Apák büne.” Társadalmi dráma 3 felvonásban. — A főszerepben „Asta Nielsen.”

Táviratok.

A külügyi bizottság ülése.

A parlamenti őrség ügye.

Bécs, nov. 21. A delegáció külügyi bizottsága ma ülést tartott, melyre Rakovszky is megjelent. Rakovszkyt Laczkovits terembiztos felre-hívta s közölte vele, hogy a kitiltás ideje még nem járt le. Erre Rakovszky azt kérdezte: Mi történik, ha én ezt ignorálok. Laczkovics azt felelte, hogy egyelőre semmi, én ezt csak Önnel közölni akartam. Eközben lépett be Andrassy s Rakovszkyval pár szót váltott, mely után Rakovszky így szólt: Epedve várom a kitiltás megszűntét és eltávozott.

Zichy alelnök az összes delegátusokkal kezét fogott.

Vázsonyi és Lovászi nem jelentek meg.

Az első szónok, Hadik tiltakozott az ellen, hogy a parlamenti őrség itt is működjék. Ezt az immunitás megsértésének tekinti. A parlamenti őrségről szóló törvény csak a képviselőházra vonatkozik. Az elnök több ízben figyelmeztette Hadikot, hogy kifejezéseit mérsékelje.

Hadik után az elnök szólalt fel. Véleménye szerint e kérdést itt nem lehet fejtegetni, ez a teljes ülés elé tartozik.

Tisza felszólalásában azt fejtegette, hogy a törvény a bizottsági ülésekre is vonatkozik. Tisza után Andrassy beszélt s kijelentette, hogy a bizottságok alatt a delegációkat nem lehet érteni.

Akceptálja, hogy e kérdés megoldása a plénum elé tartozik s bejelenti, hogy az ellenzéki képviselők rendkívüli plenáris ülést hivatnak össze, hol a parlamenti őrség szereplése s Rakovszky kitiltása tárgyalassék.

Apponyi ezután kijelentette, hogy Hadikkal s Andrassyval szolidáris. Álláspontját annak idején fogja kifejteni. Ezután a külügyi ekspozét vették tárgyalás alá.

Tisza utazása.

Budapest, nov. 21. Tisza a tegnapi napot Budapesten töltötte. Este visszautazott Bécsbe.

A bolgár külügyminiszter Berchtoldnál.

Bécs, nov. 21. Ganádiew bolgár külügyminiszter ma Berchtoldot látogatta meg.

A diákság harca a rendőrökkel.

Barcelona, nov. 21. A diákság megtámadott egy közuti vonatot, mert egy gyermeket elgázolt s ez által megsebesítette. A rendőrség közbelépett, mire a diákok az egyetembe vonultak vissza s onnan a rendőrségre löttek. A rendőrség behatolt az egyetem épületébe, de a rektor parancsára vissza vonultak. A prefektus és egy rendőrhadnagy megsebesült.

Lázár Mór

Weisz-Mihály-u. 3.
órás és aranyműves.

Arany- és ezüstmű javítást, vagy átalakítást, órák igazítását elvállalja felelősség mellett jutányos áron. Régi arany és ezüstműt, órákat becsereél ujjakkal. Tört ékszereket vesz a legmagasabb áron.

Arany- és ékszerjavító műhelyek:
Fachat Gyula,
Fekete-utca 33. Megbízhatóan készít minden eszékébe vágó munkát.

Asztalosok:
Kiss Balázs,
Közép-utca 24. Épület- és butorasz-talos. Minden e szakmába vágó munkát és javítást mérsékelt árak mellett vállal.

Butoraktárak:
Zachariás Márton,
Kapu-utca 58. Eladás készpénz és részletre, olcsó árak mellett. Telefon interurbán 492.

Cipészek:
Ardeleán Szilárd,
Weisz-Mihály-utca 20. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, javításokat szolid árak mellett.

Both József,
Weisz-Mihály-utca 23. Uri, női és gyermek cipők nagy raktára. Megrendeléseket, javításokat gyorsan esz-közöl.

Borsovitzy Lajos,
Kórház-utca 6. Saját készítésű férfi-, női- és gyermek cipők. Mérték utáni rendelést, javítást gyorsan és a leg-olcsóbb árban elfogad.

Nagy Ferenc,
Weisz-Mihály-utca 33. Saját készit-ményű és kész férfi-, női- és gyer-mekcipők raktára, megrendeléseket, javításokat szolid árban végez.

Veress Vilmos,
Tehénpiac 9. Férfi, női és gyermek-cipők nagy raktára. Amerikai cipők dus választékban. Elvállal férfi, női és gyermekcipők, csizmák mérték szerinti készítését olcsó árak mellett.

Déligyümölcs, zöldség:
Gingold Testvérek,
Hirscher-u. 4. Zöldség, déligyümölcs, csemege, iüszér, friss és sós halak, valódi koser-italok.

Divatáru-hereskedők:
Graef Testvérek,
Kolostor-utca 9. Uri és női divat-áruház. Az összes bluzokat és nap-ernyöket minden árban kiárusítja. Újdonság elegáns férfi nyakkendőkben és fehérművekben.

Drogériák:
Kraft és Herberth,
ezelőtt Lang és Theil. Buzasor 8. Fényképeszeti cikkek raktára.

Éttermek:
Európa szálló étterme,
Kolostor-utca 9. Elismert jó konyha. Kitünő italok. Pilseni ősforrás sör. Kellemes nyári udvari helyiség.

Sétatéri vendéglő.
Elsőrendű konyha. Kitünő italok. Dreher-féle korona sör.

Fényképeszek:
Gust H.,
Buzasor 8. Fényképeszeti és na-gyító műterem.

Kovács Sándor,
Katonakórház-utca 2. a. 10 képes lap és egy kabinet fénykép 4 kor. 3 vizitkép 2 K. 50 fill. 12 drb. re-mek szép stereoskopkép Brassó, Budapest, Bécs, Belgrád, New-Jork stb. stereoskopkal együtt 10 korona. Minden további kép 40 fillér.

Ajánlható cégek Brassóban:

Férfiszabók:

Barabás Dániel,
Kórház-utca 10. Csinos kivitel. Tar-tós munka.
Tellmann Béla,
Lópiac 1. Angol uri szabóság.

Férfiszabó üzletek:

Bartha Mihály,
Tehénpiac 4. Divatos szabás, első-rangu kivitel, jutányos árak.
Buca György,
Porond-utca 45. Intézeti egyenruha vállalat, szövetraktár, csinos szabás, szolid kiszolgálás.

Kósa Albert,
Weisz-Mihály-utca 6. Belföldi és angol szövetraktár, csinos és tartós kivitel.

Lengyel Gyula,
Hosszu-utca 14. Egyenruhazati inté-zet. Katonai felszerelések raktára.

Szöcs György,
Weisz-Mihály-utca 10. Saját ház. Férfi divat szabó üzlet. Egyenruhazati intézet. Szövet és sapka gyári raktár.

Gyertyagyárak:

Peteu János,
Csirkepiac. Első erdélyi viasz és parafingyertyagyár. Viasz, cerisin, stearin és parafin gyertya olcsó árban.

Gépraktárak:

Wetzel Ottó,
Weisz-Mihály-utca 30. Saját me-chanikai műhely. Pfaff-varrógépek. Underwood-írógépek. Waffenrad és Kosmos-kerékpárok.

Kávéházak:

Jordáche György,
az alsó sétatéri pavillon bérloje. Mindennap városi zenekar játszik. Hideg buffet, kitünő italok.

Kárpitosok:

Vajda Gyula,
Buzasor 7. Angol klub és bőrbutor-különlegességek készítője. Elvállal kárpitos és díszítő munkákat min-den stílusban.

Persinár János,
Katalin-utca 20. Kárpitos, butordi-szítő és paplancsináló. Elvállal min-den a fenti szakmában előforduló munkálatokat jutányos árakban, pon-tos és megbízható kivitelben.

ÉGETŐ TESTVÉREK

könyvnyomdája

Brassó, Kapu-utca 50. szám alatt.

A
'BRASSÓI UJLAP'
kiadóhivatala.

Telefon: 5-15.

Telefon: 5-15.

1913. évi október hó 1-én
Kapu-utca 50.
szám alá helyeztetett át.

Elvállalják: kereskedelmi nyomtatványok, üzleti mérlegek, levél-papírok, számlák, körlevelek, prospektusok, névjegy- és cégkártyák, esküvői- és bál meghívók, gyászjelentések, plakátok, valamint bár-milyenmü művek és kiadványok modern kivitelben való elkészítését.

Festék-hereskedések:

Arsu Miklós,
Hosszu-utca 9. Szobafestő és má-zoló, mindennemü festék, olaj és üzleti létrák raktára.

Gázfelszerelési cikkek:

Rádium gázszerelde,
Weisz-Mihály-utca 4. Teljes gáz-világítási felszerelések. Csillárok gyári árak mellett. Lámpák jókar-ban tartása elvállaltatik.

Refegyártók:

Incze Károly,
Kapu-utca 28. Mindennemü ecset, kefe, meszelő, és e szakmába tar-tozó más cikkek jutányos árban beszerezhetők.

Zeides Alfréd,
Fekete-utca 4. Brassó legnagyobb raktára mindenfajta ecset, meszelő, kefe és e szakmához tartozó cik-kekben. Szolid kiszolgálás! Viszont-eladónak árendemény.

Elegáns és kifogástalan kivitelű polgári és egyenruhák csakis

JANCSIKA M.
BRASSÓ, Vasut-utca 17.
szerezhetők be.

Legújabb divatu kizárólag Scherg-féle gyapju szövetek, valamint csendőrségi felszerelések raktára. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Köszörüs és késesek:

Durighello L.,
Kapu-utca 16. Első brassói mü- és homoru köszörüldé motor üzemre. Javítások olcsón és pontosan esz-közöltetnek.

Kefeüzletek:

R. Mihaletz utóda,
Kapu-utca 13. Első brassói kefe-üzlet. Alapítottatott 1875. Eladás nagy-ban és kicsinyben. Viszontelárusítók árendeményben részesülnek.

Kötélgyártó:

Hertrich József,
Hosszu-utca 135. Elvállal minden e szakmába vágó munkát szolid árak mellett Viszonteladónak árendemény.

Mechanikus:

Littmann Róbert,
Hosszu-utca 24. Automobil, motor, kerékpár, írógép, varrógép és gra-mofon javító műhely.

Női fodrászok:

Ludovica Soos,
Hirscher-utca 5. Színházi fodrásznő. Fésülés házon kívül havi előfize-tésre vagy alkalmakra elvállaltatik a legdivatosabb formában szép ki-vitelben. Kihullott haj megvételre kerestetik.

Női fűző-üzlet:

Hurtig M. özvegye,
Hirscher-u. 6.

Órás és ékszerészek:

Gantz József,
Fekete-utca 24. Minden e szakmába vágó óra és ékszer-eladás. Elvállal javításokat pontosan és olcsón.

Szjgyártók:

Mooser Mihály,
Hosszu-utca 37. Szjgyártó, nyerges és bőrdandós. Minden e szakmába vágó cikkek raktára. Megrendeléseket és javításokat elvállal.

Szűcsök:

Szabó Béni,
Kórház-utca 11. Szörmeárúk javi-tását, átalakítását, fehér szörmek tisztítását, valamint mindennemü szörmeárúk készítését uj szörmek-ből legutolsó divat szerint készi-tek mérsékelt árban. Raktáron tar-tok különféle szörmeket. Elsőrangu szakismeretem folytán a legmag-a-sabb igényeknek is megfelelek.

Vegyztisztítók:

Schmitz József,
Kolostor-utca 25. és Közép-utca 12. Csipkét, ruhát fest és tisztít vegyileg.

Vendéglők:

Bartha-féle vendéglő,
(Hosszufalu) bérloje Dakó Bálint. Kellemes nyári kirándulohelyek, jó konyha, kitünő italok, kóbá-nyai és Czell sör.

Vésnökök:

Náhmajer Ferenc,
Weisz-Mihály-utca 17. Pecsétnyo-mók, cimerek legjobb kivitelben készülnek.

Sole Lipót,
Ruggyanta-, érc-bélyegző és himző-minták, monogrammok és a sza-badalmazott marhalevél-szárzabé-lyegző készülékek gyártója. Kolos-tor-utca sarok. Weisz-Mihály-utca 2. Alapítva 1879-ben Telefon 5-35.

Kozmetikai intézet arc- és testápolás

Telefon: 334.

Brassó, Kórház-utca 58. szám.

Telefon: 334.

Rendelés kedd és szombat délután kivételével d. u. 3-7-ig

Szépségápolás, villany arc- és testmassaga.

Főorvos: dr. Sbarcea Tivadar, tb. vármegyei főorvos.

Igazgató-tulajdonos: Wotsch Ottó, gyógyszerész.

A Brassói Ujjap előfizetési ára:
 egész évre . . . . . K 12.—
 félévre . . . . . „ 6.—
 negyedévre . . . . . „ 3.—
 egy óra . . . . . „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

BRASSÓI UJJAP

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünne-
 napok kivételével mindennap
 :- :- délután 6 órakor. :- :-

Hirdetéseket felvesz a kiadó
 hivatal, Kapu-utca 50. szám.
 Hirdetések díjszabás szerint.

Szerkesztőség: K A P U - U T C A 50. SZ.
 TELEFON: 515.

Felelős szerkesztő: BUSZEK BÉLA.
 Szerkesztők: Matheovits Ferenc dr. és Pásztor Lajos.

Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDÁJA.
 Kiadóhivatal: Kapu-u. 50. — Telefon-szám: 515.

Legjobb bevásárlási források

Linoleum, szőnyegek és függönyök

legnagyobb raktára, dus választékban jutányos árak mellett

Tellmann és Speil Buzasor 8. ~ Telefon 287.

Biró József

órák és látszerész

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.

Alapított 1835. évben.

Mindenfajta fali-, zseb- és ébresztő-
 órák, távcsövek, hőmérők, időjelzők.

Szemüvegek orvosi rendelét, vagy sa-
 ját kipróbált módszerem szernt fele-
 lősség mellett, szolid árákon a leg-
 :- :- jobb minőségben. :- :-

Héjja Béla női divatterme

Brassó, Virágsor 12.

Sírbu János motorenőre berendezett mű- és épület lakatos

Brassó, Hosszu-utca 33. szám. Saját ház.

Elvállal mindennemű épület- és műlakatos munkákat, valamint javításokat szolid árak mellett. Specialista konyhatüzelőkben. Csatornázások és vízvezetékek készítését lelkiismeretesen eszközli. Nagy raktár minden-
 nemű konyha tüzelőkben. Költségvetéseket díjtalanul készít.

Első brassói szappan és gyertyagyár

ORENDI JÁNOS Brassó.

Ajánlja kitűnő minőségű háziszappanát oroszán védjeggyel,
 szappanport és jegeczszódát.

Telefon-szám: 73.

Telefon-szám: 73.

Alapított 1860.

Barthelmie György műszerész.

Telefon 380.

BRASSÓ, Kapu-utca 41.

Telefon 380.

Első különlegességi üzlet mű-
 szerek- és az összes hozzá-
 :: való alkatrészekben. ::

Finom műszerész műhely.
 Szabadalom modellek kidolgo-
 :: zása. ::

Gramofonlemezek a legnagyobb választékban.

Bernwieser Károly fogászati műterme.

Vár-utca 46. sz. (Continental szálloda mellett.)

Műterem modern fogpótlásokra.

Különleges készítése: Aranyhidaknak és aranykoronáknak. — Átalakítások és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

ÉGETŐ TESTVÉREK

könyvnyomdája

Brassó, Kapu-utca 50. szám alatt.

A
'BRASSÓI UJLAP'
kiadóhivatala.

Telefon: 5-15.

Telefon: 5-15.

1913. évi október hó 1-én

Kapu-utca 50.

szám alá helyeztetett át.

Elvállalják: kereskedelmi nyomtatványok, üzleti mérlegek, levélpapírok, számlák, körlevelek, prospektusok, névjegy- és cégkártyák, esküvői- és bál meghívók, gyászjelentések, plakátok, valamint bármilyen művek és kiadványok modern kivitelben való elkészítését.

Névjegyek

legolcsóbb árakban, a legrövidebb idő alatt csinos kivitelben készíttetnek. - - -

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Kaphatok

jutányos árak és feltételek mellett

részletfizetésre is

elsőrangú gyártmányú mindenfajta varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbutorok, képek, tükrök, inga- és zsebórák, arany-nemű, szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futó-szőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék, kész férfi- és fiuruhák, esetleg mérték után is készítek, — Nagy választék nemzeti zászlókban.

Szöllősy Zs.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvételnek.

A legszebb nyomtatványok Égető Testvérek könyvnyomdájában, Kapu-utca 50. szám alatt készülnek. Telefon 5-15.

Jól teszi,

ha kereskedőjétől határozottan

MAGGI-féle

kockát kér, dbja **5** f,

mert ez elismerten

a legjobb!

Csak a MAGGI névvel és a keresztes csillag védjeggyel valódi.

Saját érdeke kívánja, hogy e hirdetést elolvassa, mert

alkalma nyílik szükségletét bámulatos — olcsó árak mellett beszerezni. —

98 filléres árak:

3 pár női harisnya	98
3 pár férfi "	98
3 pár gyermek harisnya	98
1 női mellény, diszes	98
1 pár azsour harisnya	98
1 pár baba cipő	98
2 selyem nyakkendő	98
3 férfi gallér	98
3 pár kezelt	98
1 gyapju fejkendő	98
2 drb. mosó delén kendő	98
1 flotir vagy len törülköző	98

Ujdonságok folytonos érkezése.

1.98 filléres árak:

1 drb. női Madepelan ing	1.98
1 " " bugyogó	1.98
1 " fehér alsó szoknya	1.98
1 " női bluz	1.98
1 clott vállas kötény	1.98
1 női ridikül	1.98
1 gyermekcipő	1.98
1 gyermek köntös	1.98
1 férfi diszes lábravaló	1.98
10 drb. zsebkendő (férfi, v. női)	1.98
3 drb. fiu kötény	1.98
1 clott alsó szoknya	1.98
6 személyes abrosz 6 szervettel	1.98
1 ágyterítő	1.98

Nem tetsző árut visszacserélek.

Különfélék:

1 női divatos Sál	2.98
1 női pongyola	3.98
1 férfi zafir ing	2.98
1 diszes háló ing	2.98
1 szövet ablak-függöny	2.98
1 lüster alsó szoknya	3.98
1 szövet alj	3.98
1 himzett női ing	2.68

Ezen kívül még több fel nem sorolt cikkekből nagy választék.

Ujdonságok folytonos érkezése.

BRASSÓI VERSENYÁRUHÁZ :: KAPU-UTCA 35. SZÁM ALATT.

Ujdonságok naponta érkeznek.

A legszebbek kiszállítását kezeskedem.